



Børne- og Socialministeriet  
Holmens Kanal 22  
1060 København K

Landgreven 4  
1301 København K

Tlf. 33 92 84 00

rr@rigsrevisionen.dk  
www.rigsrevisionen.dk

**Høring over udkast til vejledning om hjælp til boligindretning og boligskift.**

1. december 2017

Rigsrevisionen modtog den 3. november 2017 høring over udkast til Vejledning om hjælp til boligindretning og boligskift. Vi har gennemgået udkastet for bestemmelser om statslig økonomistyring, regnskab og revision og har ikke bemærkninger hertil.

1. kontor

J.nr.: 45332

Eventuelle spørgsmål kan stilles til undertegnede på telefon 33 92 86 64 eller via e-mail til rr@rigsrevisionen.dk med anførelse af vores journalnr., der står i brevhovedet.

Med venlig hilsen

Peter Christensen  
Fuldmægtig

---

**Til:** Helle Fich Pedersen (hfp@sm.dk)  
**Fra:** Kathrine Gaardsted Nielsen (kgn@fysio.dk)  
**Titel:** Høring over udkast til vejledning om hjælp til boligindretning og boligskit  
**Sendt:** 01-12-2017 13:11:16

Kære Helle

Danske Fysioterapeuter takker for høringsmuligheden, men har ingen bemærkninger til udkast til vejledning om hjælp til boligindretning og boligskit.

Med venlig hilsen  
Kathrine Gaardsted Nielsen  
Politisk konsulent

---

Danske Fysioterapeuter  
Holmbladsgade 70 · 2300 København S  
Tlf: 3341 4633 · [kgn@fysio.dk](mailto:kgn@fysio.dk) · [fysio.dk](http://fysio.dk)



*Vi holder mennesker i bevægelse*



Fagforening med  
fag og overenskomst

---

**Fra:** Lovekspeditionen [<mailto:publikationer@sim.dk>]  
**Sendt:** 3. november 2017 12:58  
**Til:** Udsendelse fra Børne- og Socialministeriet <[dpudsend@sm.dk](mailto:dpudsend@sm.dk)>  
**Cc:** Helle Fich Pedersen <[hfp@sm.dk](mailto:hfp@sm.dk)>; Elsebeth Jensen <[aje@sm.dk](mailto:aje@sm.dk)>  
**Emne:** Høring over udkast til vejledning om hjælp til boligindretning og boligskit



Børne- og Socialministeriet  
Holmens Kanal 22  
1060 København K  
Tlf. 3392 9300, Fax. 3393 2518,  
E-mail [sm@sm.dk](mailto:sm@sm.dk)

J.nr. 2017 - 4940

Dato 03-11-2017

Børne- og Socialministeriet  
Holmens Kanal 22  
1060 København K

Sendt pr. mail til [hfp@sm.dk](mailto:hfp@sm.dk) og [sm@sm.dk](mailto:sm@sm.dk)

## Høringssvar fra KL vedr. udkast til vejledning om boligindretning og boligskit

KL har den 3. november 2017 modtaget udkast til vejledning om hjælp til boligindretning og boligskit i høring. Det har ikke været muligt at få KL's høringssvar politisk behandlet inden høringsfristen. KL fremsender derfor et foreløbigt høringssvar og vil fremsende eventuelle endelige bemærkninger, når sagen har været politisk behandlet. KL tager endvidere forbehold for de økonomiske konsekvenser af udkastet til ændring af vejledningen.

Generelt mener KL, at det er positivt med en opdatering af vejledningen. Vejledningerne til serviceloven er et vigtigt arbejdsredskab for kommunerne. Det er positivt, at Ankestyrelsens principafgørelser indgår i vejledningen. Inddragelse af principafgørelserne på denne måde medfører imidlertid et øget behov for løbende opdatering af vejledningerne ved ændringer i Ankestyrelsens praksis.

KL mener ikke, at det er tilstrækkeligt, at der i vejledningens indledning er indsat en ansvarsfraskrivelse, som henleder kommunernes opmærksomhed på selv at finde ud af, om der er sket ændringer i gældende praksis eller lovgivningen, siden vejledningen trådte i kraft. Det er derfor helt afgørende, at vejledningen opdateres løbende.


I vejledningen er den nye principafgørelse nr. 73-17 gengivet. Af denne fremgår det, at Ankestyrelsens vurderer, at gelændere typisk vil være forbrugsgoder, og at nogle støttegreb ikke kan bevilges efter reglerne om boligindretning, men i stedet skal vurderes efter reglerne om hjælpemidler og forbrugsgoder.

I forlængelse af afgørelsen er der behov for at præcisere, hvilket regelsæt, der gælder, når kommunen bevilger gelændere som forbrugsgoder efter servicelovens § 113, stk. 3 og 5. Det bør præciseres om reetableringen ved bevilling efter 113, stk. 3 og 5 påhviler kommunen. Det står ikke klart beskrevet i afgørelsen.

Almenlejelovens § 37 og lejelovens § 29, stk. 9 beskriver i hvilke tilfælde der skal indhentes ejertilladelse og hvornår man som lejer har krav på at få opsat boligændringer hvis kommunen garanterer reetablering. Ankestyrelsens afgørelse betyder, at det nu er uklart hvorvidt de to loves bestemmelser stadig er gældende i sager vedr. visse dørgreb og gelændere.

KL mener, at der i vejledningens punkt 33 er brug for at uddybe hvad afgørelsen betyder for kommunernes administration af reglerne, betydningen i forhold til almenlejeloven og lejelovens regler og herunder ikke mindst, hvordan kommunerne får en konstruktiv dialog med boligforeninger og private udlejere om opsætning og reetablering af dørgreb og gelændere.

Med venlig hilsen,



Niels Arendt Nielsen

Dato: 30. november 2017

Sags ID: SAG-2017-05920  
Dok. ID: 2444694

E-mail: [RIL@kl.dk](mailto:RIL@kl.dk)  
Direkte: 3370 3238

Weidekampsgade 10  
Postboks 3370  
2300 København S

[www.kl.dk](http://www.kl.dk)  
Side 1 af 1



Børne- og Socialministeriet

hfp@sm.dk  
sm@sm.dk

**Høring over udkast til vejledning om hjælp til boligindretning og boligskit**

21. november 2017

J.nr. 2017-0017-60406

Ankestyrelsen har følgende bemærkninger til vejledningen:

Ankestyrelsen  
7998 Statsservice

I punkt 13 anføres det, at "Afgørelser om boligindretning træffes overfor forældremyndighedsindehaveren under forudsætning af inddragelse af plejefamilien i forhold til spørgsmål om indretning af plejefamiliens hjem. Indretningen af plejefamiliens hjem beror på den aftale, kommunen og plejefamilien har indgået i forbindelse med plejefamiliens ansættelse som anbringelsessted".

Tel +45 3341 1200

[ast@ast.dk](mailto:ast@ast.dk)  
[sikkermail@ast.dk](mailto:sikkermail@ast.dk)

Vi foreslår, at der anføres noget om, hvordan inddragelsen håndteres praktisk, når plejefamilien ikke er part i sagen.

EAN-nr:  
57 98 000 35 48 21

Åbningstid:  
man-fre kl. 9.00-15.00

I punkterne 20 og 21 skal det indsættes, at principafgørelsen om støttegreb og gelænder hedder 73-17.

Venlig hilsen

Anne Birgitte Hassing

Børne- og Socialministeriet  
Holmens Kanal 22  
1060 København K  
Danmark

WILDERS PLADS 8K  
1403 KØBENHAVN K  
TELEFON 3269 8888  
DIREKTE 9132 5651

MEFR@HUMANRIGHTS.DK  
MENNESKERET.DK

Sendt til [hfp@sm.dk](mailto:hfp@sm.dk) og til [sm@sm.dk](mailto:sm@sm.dk)

DOK. NR. 17/02345-2

## HØRING OVER UDKAST TIL VEJLEDNING OM HJÆLP TIL BOLIGINDRETNING OG BOLIGSKIFT

15. NOVEMBER 2017

Børne- og Socialministeriet har ved e-mail af 3. november 2017 anmodet om Institut for Menneskerettigheders eventuelle bemærkninger til udkast til vejledning om hjælp til boligindretning og boligsift.

Instituttet har ingen bemærkninger til udkastet.

Der henvises til ministeriets sagsnummer 2017-4940.

Med venlig hilsen

Mette Gaardsted Frandsen

JURIDISK FULDMÆGTIG



Til Børne- og Socialministeriet  
Sendt til: [hfp@sm.dk](mailto:hfp@sm.dk) og [sm@sm.dk](mailto:sm@sm.dk)

Vordingborg  
29. november 2017

**Høringssvar til vejledning om hjælp til boligindretning og boligskit**

Høringssvar fra Foreningen af kommunale social-, sundheds- og arbejdsmarkedschefer i Danmark på udkast til vejledning om hjælp til boligindretning og boligskit.

Foreningen ser at udkastet til vejledningen tager højde for en helhedsorienteret sagsbehandling og at den nye vejledning fordrer et større tværfagligt samarbejde i kommunen. Begge dele betragter FSD som et fremskridt for både borger og kommune.

Med venlig hilsen

Helle Linnet  
Landsformand

Til: Helle Fich Pedersen (hfp@sm.dk)  
Fra: jne.sf@taarnby.dk (jne.sf@taarnby.dk)  
Titel: Høring over udkast til vejledning om hjælp til boligindretning og boligskit  
Sendt: 08-11-2017 14:47:26

Hej Helle

Hermed på vegne af Tårnby Kommune, sender jeg bemærkninger til udkast til vejledning om hjælp til boligindretning og boligskit.

Med den nye principafgørelse 73-17 som er/bliver indarbejdet i (udkastet) til vejledningen tænker jeg, at der er behov for vejledning/præcisering i forhold til reglerne omkring retablering. Normalvis har der aldrig været behov for retablering ved bevilling af hjælpemidler og forbrugsgoder bevilget efter servicelovens § 112 og 113, da hjælpemidler og forbrugsgoder ikke har været mur- og nagelfaste. Det tænker jeg heller ikke bliver tilfældet, såfremt opsætning sker efter serviceloven §§ 112 og 113.

Men af pkt. 33 fremgår det, at lejeren ifølge lejeloven har ret til at installere hjælpemidler m.v. efter servicelovens § 116, hvis kommunalbestyrelsen garanterer for betaling af reetableringsudgifter ved lejers fraflytning.

Det er således uklart om kommunen har reetableringspligt ved opsætning af støttegreb og gelændere bevilget efter serviceloven § 112 og 113, når der i vejledningens pkt. 33 er nævnt hjælpemidler som en del af § 116. Måske ordene "hjælpemidler m.v." ikke skulle fremgå, men i stedet erstattes af ordet "boligindretning"?

For kommunerne og boligselskaberne bliver det fremadrettet meget uoverskueligt ved krav om retablering ved fraflytning, at skulle finde ud af, om eksempelvis støttegrebet er opsat med eller uden garanti for betaling af reetableringsudgifter, når støttegreb kan opsættes efter forskellig lovgivning og med forskellige kommunale forpligtelser. Kan udlejer så nægte lejeren at opsætte støttegreb som hjælpemiddel, hvis kommunen ikke garanterer for retablering?

Mindre ændringer af boligen

21. Ofte vil det kun være påkrævet at foretage mindre omfattende ændringer, f.eks. fjernelse af dørtrin, opsætning af gelændere og håndtag, forhøjelse af toiletbord og lignende. Der vil også kunne være tale om etablering af børnesikring af vinduer, døre og el-kontakter til en familie med et barn med varigt nedsat psykisk funktionsevne, når foranstaltningerne under hensyntagen til barnets varige funktionsnedsættelse vil gøre boligen bedre egnet som opholdssted for barnet.

I forbindelse med ansøgning om hjælp til mindre ændringer som f.eks. et gelænder eller et støttegreb, vil der skulle foretages en afgrænsning i forhold til reglerne om hjælpemidler og forbrugsgoder efter servicelovens §§ 112 og 113. Hjælpemidler er produkter, der er fremstillet specielt med henblik på at afhjælpe en nedsat funktionsevne. Forbrugsgoder omfatter produkter, der er fremstillet og forhandles bredt med henblik på sædvanligt forbrug med den almindelige befolkning som målgruppe. Om f.eks. gelænder og støttegreb er boligindretning, hjælpemidler eller forbrugsgoder afhænger af det konkrete gelænder eller støttegrebs udformning og fastgørelse. Støttens omfang er afhængig af, om gelænder og støttegreb bliver ydet som boligindretning, hjælpemiddel eller forbrugsgode.

**Ankestyrelsens principafgørelse: XXXX** Afgørende for, om et gelænder eller et støttegreb kan anses som boligindretning, er, om gelænderet eller støttegrebet fastgøres på en særlig måde (fx mures fast i væggen) eller efterlader synlige og usædvanlige spor, når det fjernes. Hvis gelænderet eller støttegrebet ikke fastgøres på en særlig måde eller efterlader synlige og usædvanlige spor, når det fjernes, kan det ikke anses som boligindretning. Gelænder vil typisk være forbrugsgoder, da disse fremstilles og forhandles bredt med henblik på sædvanligt forbrug hos befolkningen i almindelighed. Støttegreb må anses som hjælpemidler, da disse er fremstillet med henblik på at afhjælpe en nedsat funktionsevne og med en begrænset del af befolkningen som målgruppe.

Lejebolig

33. Hvis der er tale om en boligindretning i en lejebolig, skal der som udgangspunkt indgås aftale om reetablering. Aftalen skal indgås i forbindelse med bevillingen af boligændringen. Aftalen skal fremgå af bevillingen og bør indeholde en beskrivelse af, hvordan reetableringen skal udføres og foregå.

Opmærksomheden skal her henledes på, at lejeren ifølge lejeloven har ret til at installere hjælpemidler m.v. efter servicelovens § 116, hvis kommunalbestyrelsen garanterer for betaling af reetableringsudgifter ved lejerens fraflytning.

Lejeren skal underrette udlejer, før indretningen finder sted.

En lignende bestemmelse findes i almenlejeloven. I almenlejeloven er der dog den forskel, at udlejer efter denne lov af egen drift - i forbindelse med underretningen - kan fremsætte krav om, at lejeren foretager reetablering ved fraflytning, og at kommunalbestyrelsen garanterer for betaling af reetableringsudgifterne.

Bestemmelserne i henholdsvis lejeloven og almenlejeloven indebærer ikke, at aftalen om reetablering skal indgås mellem kommunalbestyrelse og udlejer. Aftalen skal således fortsat indgås mellem lejer og kommunalbestyrelse.

Kommunalbestyrelsen bør dog - som følge af dens rådgivningsforpligtelse - i tilfælde, hvor der foretages indretning i en lejebolig, være opmærksom på, om lejer har underrettet udlejer m.v., før der udarbejdes en endelig bevilling efter servicelovens § 116, stk. 1.

Ligeledes er der efter min vurdering behov for vejledning/præcisering i forhold til 73-17 og hjælp til opsætning af gelændere bevilget som forbrugsgode. Det fremgår ikke tydeligt af Ankestyrelsens principafgørelse, om hjælpen omfatter opsætning. Det ville være rart, hvis det fremgik af vejledningen.

Er der spørgsmål til det fremsendte, kan jeg kontaktes.

Venlig hilsen

Jesper T. Nielsen  
Faglig koordinator

#### **TÅRNBY KOMMUNE**

---

SOCIALCENTER  
AMAGER LANDEVEJ 76  
2770 KASTRUP

TEL. 32 47 18 61  
MAIL [KOMMUNEN@TAARNBY.DK](mailto:KOMMUNEN@TAARNBY.DK)  
[WWW.TAARNBY.DK](http://WWW.TAARNBY.DK)

---

Gør dig selv en online tjeneste - sig farvel til køer, ventetoner og åbningstider og goddag til digital selvbetjening.

På [www.borger.dk](http://www.borger.dk) og [www.taarnby.dk](http://www.taarnby.dk) har du adgang til digital selvbetjening og digital post døgnet rundt - og nøglen er dit NemID.